

A HATÁRON ÁTÍVELŐ EGYÜTTMŰKÖDÉST SZOLGÁLÓ SZLOVÁK–MAGYAR KORMÁNYKÖZI VEGYES BIZOTTSÁG BEMUTATÁSA

Az 1995-ben született szlovák–magyar alapszerződés alapján és annak végrehajtásának elősegítésére egy, 11 ún. vegyes bizottságból álló mechanizmus létrehozására került sor. A mechanizmus fennállását egy Jegyzőkönyv hitelesítette, melyet 1998. november 24-én a magyar és a szlovák külügyminiszter írt alá. Így a szlovák–magyar együttműködést elősegítő vegyes bizottságok 1999-től egymás után alakulhattak és kezdték meg a működésüket.¹

A Bizottság létrehozásának elsődleges célja az Európai Unió teljes jogú tagállamai – a Szlovák Köztársaság és a Magyar Köztársaság – közötti határon átnyúló együttműködések lehetőségeinek maximális kihasználása, mivel a két ország közötti kooperáció gazdasági és társadalmi szinten egyaránt hasznos lehet a résztvevő felek számára. A szervezet hatékonyságának mutatója a Vegyes Bizottság munkáján túl a működés során keletkezett sikeres projektek száma is.

A Bizottság megalakulása a magyarországi és a szlovákiai belpolitikai események és a társelnökök személyében bekövetkezett változások miatt jócskán elhúzódott. A Vegyes Bizottság magyar tagozatának elnöke Bujdosó Sándor, a Magyar Köztársaság Belügyminisztériumának önkormányzati helyettes államtitkára, míg a szervezet szlovák társelnöke Lukáč Zsolt, a Szlovák Köztársaság Építésügyi és Régiófejlesztési Minisztérium államtitkára lett (a szlovák elnök személyében később változás történt, új elnöknek Čečot Vla-

dimírt, a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériumának közigazgatási államtitkárát választották). A szlovák fél kérésére a magyar tagozatban helyet kaptak magyarországi szlovák nemzetiségű polgármesterek is. A bizottsági üléseken részt vevő, tanácskozási joggal rendelkező állandó meghívottak között a BM Nemzetközi Jogi Önálló osztály, a BM EU Integrációs Hivatal és a Nemzetközi Főosztály képviselője, valamint a bejegyzett és jól működő magyar–szlovák eurorégiók egy-egy képviselője szerepel. A szervezet tevékenysége több, a Bizottságban nem képviselt tárcát is érint, ezért a témától függően meghívottként lehetőség van más minisztériumok szakértőinek bevonására is. A Bizottságban tehát olyan személyek dolgoznak, akik a határokon átívelő témákban nagy jártassággal rendelkeznek.

A Bizottság 2004. november 22-én Rév-Komáromban tartotta meg alakuló ülését, ahol a társelnökök, elnökhelyettesek, valamint a tagokon túl Magyarország szlovákiai nagykövete, illetve Szlovákia magyar nagykövete is képviseltette magát. Az ülés legfontosabb napirendi pontjaként a Határon Átívelő Együttműködést Szolgáló Szlovák–Magyar Kormányközi Vegyes Bizottság Alapszabályának megtárgyalása és elfogadása szerepelt. A konszenzussal elfogadott Alapszabály aláírására egy héttel később, 2004. november 29-én Budapesten, a Belügyminisztérium épületében került sor. A szervezet munkájának eredményességét azonban nem az Alapszabály, hanem a folyamatos tevékenység adja.

¹ A 2001. április 23-án aláírt szlovák–magyar – a 200/2001 (X.20.) Korm. rendelet által kihirdetett – Egyezmény alapján a mechanizmus kibővült a helyi önkormányzatok és közigazgatási szervek határon átnyúló együttműködését segíteni hivatott – immáron 12. – Vegyes Bizottsággal.

A Bizottság megalakulása mindkét ország polgárai számára az együttműködés új lehetőségeit nyitotta meg.

Az alakuló ülésen döntés született egy 3–3 fős ún. Interreg munkacsoport felállításáról is, az Interreg Közösségi Kezdeményezések adta lehetőségek megismerésére és a források minél jobb kihasználásának elősegítése céljából. A Bizottság magyar tagozatán belül létrejött Interreg munkacsoport vezetője dr. Répássy Helga, a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal² elnökhelyettese a Vegyes Bizottság magyar tagozatának alelnöke lett. Miután a tagok kijelölése 2005. május 15-ig megtörtént, a munkacsoport megkezdte tevékenységét.

A Szlovák–Magyar Kormányközi Vegyes Bizottság évente kétszer ülésezik. Az alakuló üléssel együtt a felek eddig nyolc alkalommal tárgyaltak egymással. Az eddig megvitatott legfőbb témakörök a következők:

1. Programok:

- A Magyar Köztársaság II. Nemzeti Fejlesztési Terve, magyar operatív programok;
- A Szlovák Köztársaság Nemzeti Stratégiai Referencia Keretterve, szlovák operatív programok;
- Magyarország–Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködés Operatív Program 2007–2013;
- Szülőföld Program – a határon túli magyarság számára esély teremtése arra, hogy a szülőföldjén maradván őrizhesse meg többes identitását.

2. Gazdaság:

- A pénzügyi mechanizmusok régiófejlesztésben való felhasználhatósága;

- Szolgáltatásnyújtás a kis- és középvállalkozók számára a határ mentén.

3. Infrastruktúra:

- Az önkormányzatok infrastrukturális fejlesztései;
- A Győr–Hegyeshalom gyorsforgalmi út hiányzó szakaszának megépítése;
- Az Ipoly-hidak újjáépítése:
 - hidak építésének sorrendje,
 - adminisztratív akadályok a hidak építésének folyamatában,
 - a határon átvezető hidak üzemeltetése, fenntartása,
 - határátkelőhelyek, határőrizet koordinációja,
 - hallépcsők támogatása, együttműködés az áradásnál;
- A Komárno–Komárom Duna-híd megépítése;
- A szlovák–magyar határszakaszt átlépő pontok, a közúti átkelési lehetőségek sűrítése;
- Határon átvivő infrastruktúra a vasúti közlekedésben Szlovákia és Magyarország között;
- Busz- és vonatmenetrendek összehangolása a szlovák–magyar határvidéken;
- A Közép-Európai Közlekedési Korridor kérdései.

4. Együttműködések:

- Nemzetközi Visegrád Alap – pályázati támogatások;
- A turisztikai és idegenforgalmi együttműködések aktuális kérdései – turisztikai céllal történő határátlépésről szóló egyezmény;
- Interreg és a határ menti együttműködés:

² A hivatal neve 2005. szeptember 1-jétől Országos Területfejlesztési Hivatal lett, mely a 149/2006. (VII. 21.) Korm. rendelet értelmében 2006. július 31. napjával megszűnt. Általános jogutódja az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium.

- Szlovák–Magyar–Ukrán Szomszéd-sági Program,
 - Szlovák–magyar területfejlesztési együttműködés;
- A V4 államok közös fellépése a Strukturális Alapokkal kapcsolatos 2007–2013 időszakra vonatkozó tárgyalásokon;
 - Magyar–szlovák testvérvárosok együttműködéseinek továbbfejlesztési irányai;
 - A szlovák és a magyar önkormányzatok határon átnyúló kapcsolatai;
 - Az ifjúsági szervezetek határon átnyúló és nemzetközi kapcsolatai;
 - A Szlovák Köztársaság és a Magyar Köztársaság kormányai között megkötött Örökségvédelmi Egyezmény;
 - A természetvédelem terén folytatott szlovák–magyar határon átvívelő együttműködés;
 - Törvény a területi együttműködés európai csoportosulásáról (EGTC). A magyarországi és szlovákiai bevezetés tapasztalata és alkalmazásának lehetősége magyar–szlovák viszonylatban;

- Építésügyi együttműködés Szlovákia és Magyarország között.

A Bizottságnak a munkáját – a többi bizottsággal együttműködve – hatékonyan, kézzel fogható eredmények felmutatásával kell végeznie. A vegyes bizottságok – beleértve a Határon Átvívelő Együttműködést Szolgáló Szlovák–Magyar Kormányközi Vegyes Bizottságot is – teljesítették az alapításukkor megfogalmazott követelményeket, azaz olyan szakmai együttműködési fórumokká váltak, melyek nemcsak figyelemmel kísérik az adott szakterületen folyó együttműködéseket, hanem az együttműködések elmélyítésében és a szakmai tapasztalatok cseréjében is komoly szerepet játszanak. Ennek ellenére vannak olyan területek is, ahol a vegyes bizottságok működése nem megfelelő (pl. Gazdasági Együttműködési Kérdésekkel Foglalkozó Vegyes Bizottság), mivel az adott feladatot más együttműködési formák hatékonyabban képesek ellátni.

Tilinger Attila